

ادامه از صفحه اول

یلدای ایرانی

با شانزدهم بهمن (پنجم فوریه) چله بزرگ و ۲۰ روز از فصل زمستان که آغاز آن از هفدهم بهمن‌ماه جلالی شروع می‌شود و در ششم اسفندماه پایان می‌یابد، چله کوچک نامیده می‌شود و چله زمستان، حکایت از سختی سرما دارد. این شب‌های بلند به کتاب‌خوانی و قصه‌گویی، بزرگداشت اندیشمندان، دانشمندان، خدمت‌گزاران جامعه و ماندگاران شهر و دیارها و تکرار حماسه‌های شاهنامه فردوسی، اشعار پرمغز و محتوا و شبوای مولوی، سعدی، حافظ و دیگر شعرا و فلاسفه دیرین و نام‌آزوانی همچون شهریار، پروین اعتصامی، بهبهانی، مشیری ... اختصاص می‌یافت. در این فرصت‌ها و شب‌های بلند، جشن و سرور که شادی‌بخش خانواده‌ها و جوانان و باعث خلاقیت، ابتکار، سازندگی، دورشدن از خرافات، جهل و نادانی، خودگی و آندوه است، برپا می‌شد و با مغنتم‌شمردن مناسب‌ها که شاخص‌ترین آن را می‌توان جشن سده در دهم بهمن‌ماه دانست، سعی در مبارزه با مشکلات داشتند. این باور دیرین و عملکرد اندیشمندانہ اجداد گرامی و بزرگ ما، امروز در علوم پزشکی، روان‌درمانی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت ... به اثبات رسیده است. اینکه افسردگی و غم و غصه، سلامت و عزت را از جوامع دور می‌کند. چه خوب است دولت یازدهم هم‌زمان با به‌یادداشتن کوشش‌های قابل‌ستایش در مسیر به‌نتیجه‌رساندن برجام، جامعه را از بخشی از ناراحتی‌ها رهاکنید، تلاش کند در بزرگداشت و حفظ و احترام این روزها و شب‌های ملی و آیینی بکوشد. شادکردن انسان‌ها وظیفه‌ای خدایی، ملی و انسانی است و یلدا و جشن‌های آیینی ما به‌دنبال همین گوهر شادی و همبستگی ملی بودند.

حذف اعدام مجرمان مواد مخدر؟

۱- منع کشت تریاک باعث نشده کارخانجات دارویی کشور در اکثر داروهای خود از محصول تریاک استفاده نکنند؛ طبیعی است، شاید از تریاک‌ی که از قاچاقچیان کشف می‌شود استفاده می‌کنند یا از کشور آفغانستان می‌خرند. ضربه‌ای که به کشت‌نشدن محصول بی‌آب یا کم‌آب تریاک به کشاورزی کشور، خصوصا روستاهای فقیر حاشیه کویر مرکزی وارد آمده و باعث مهاجرت مردم این نواحی شده است درخور تأمل است. از طرفی، رونق کشت در کشور همسایه ما، یعنی افغانستان رخ داده است و از سوی دیگر، مبارزه فراگیر با قاچاق و قاچاقچیان و برخورد با معتادان متأسفانه نتیجه معکوس داده است تاجایی‌که ۱- نزدیک به چهار هزار نفر از پرسنل راجمکتش نیروی انتظامی در راه مبارزه با قاچاقچیان به درجه رفیع شهادت نائل آمده‌اند و بیش از ۱۲ هزار نفر درگیری‌های مسلحانه جانبا زده‌اند.

۲- از قاچاقچیان معدوم در درگیری‌ها، آمار درستی در اختیار نیست و با مراجعه به سایت‌های مختلف هم به عدد و رقمی پذیرفتنی نرسیدم. به‌رحال کشته‌شدگان این طرف مرز هم بعضا ایرانی هستند و برخی از سر احتیاج به این مسیر کشیده شده‌اند. ۳- در نظر گرفتن مجازات اعدام برای قاچاقچیان، هزاران نفر در این سال‌ها، از زمان آقای خلخالی تا امروز به جوخه اعدام سپرده شده‌اند. آمار این بخش را هم نداریم، اما سال‌هاست مراجع بین‌المللی دراین‌باره، یعنی اعدام، به کشور ما هجمه و از آن علیه ما استفاده می‌کنند. ۴- جمعیت زندانیان ایران به‌مراتب بالاتر از کشورهای همسایه است. ترکیب جمعیتی بیش از ۷۰درصد زندانیان مربوط به مواد مخدر و قاچاق است. مقصود از مبارزه ب مواد مخدر و منع کشت تریاک، جلوگیری از گسترش اعتیاد و قاچاق است، متأسفانه آمار‌ها غیر از این را نشان می‌دهند. از جمعیت ۲۲۰ هزار نفری زندانیان، اگر زندانیان قاچاق و اعتیاد (۷۰ درصد) را کسر کنیم، جمعیت زندانیان غیر از مواد مخدر کشور از حد استاندارد طبیعی دیگر کشورها به‌مراتب کمتر است. پریش این است که نمی‌شد و نمی‌شود با برنامه‌ریزی دقیق به میزان نیاز کارخانجات داروسازی داخل و خارج از کشور اجازه کشت تریاک را به روستاهایی که متأسفانه در این خشک‌سالی‌ها در حال خالی شدن از سکنه هستند داد و به میزان نیاز کشت تریاک را با دقت مجاز اعلام کرد؟ جدای از این پیشنهاد، حالا ۷۰ نفر از نمایندگان مجلس با درک واقعیت به این مهم رسیده‌اند که مجازات اعدام نتوانسته و نمی‌تواند از حجم قاچاق مواد مخدر بکاهد و با اعدام قاچاقچانی که متأسفانه قاچاقچیان دست دوم و خرده‌پا هستند، قاچاقچیان اصلی به کار خود ادامه می‌دهند و این وضع تداوم دارد. پس چه خوب است دنبال این مطلب باشیم که اولاً اعدام را از قانون قاچاق مواد مخدر حذف کنیم و ثانیا با جایگزینی مجازات حبس به اجرای دقیق احکام صادره مبادرت ورزیم. نگاهی به آمار کشفیات و آمار زندانیان و اعدامی‌ها، نشانه این است که قانون فعلی هم به‌درستی اجرا نمی‌شود

و همین موضوع خود باعث شده قاچاقچیان اصلی که حاشیه امنی دارند به قاچاقچیان خرده‌پا و عواملی که ابادی آنها هستند، وعده دهند که می‌توانند آنها را از مجازات معاف کنند. بعد از سه دهه پافشاری بر قانونی که موفق نبوده است، امروز طرحی از سوی نمایندگان مجلس ارائه شده که خواستار حذف مجازات اعدام قاچاقچیان است. این اصلاح ضروری را جدی بگیریم.

شرق: دیروز بازار تقریبا تعطیل بود. نه دلار حرکت چشمگیری داشت و نه سکه. در بازار دیروز همه چیز آرام بود گرچه سکه و دلار بر ارقام قبلی تاکید دارند. مصطفی قدرتی، معامله‌گر ارز و سکه، در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: بازارهای ارز و سکه هردو تقریبا تعطیل بودند و معاملات هم سمت‌وسویی نداشت. حجم معاملات هم کم بود. دیروز هر دلار آمریکا تا سه‌هزارو ۶۴۷ تومان هم بالا رفت اما در آخر وقت

شرق: شهزاد قسه‌گو حالا قصه جدیدی برای بازگوکردن دارد. افسانه دلار سه‌هزارو ۲۰۰ تومانی و روزهای خوش مردم ایران با قیمت‌هایی با تورم پایین. می‌گویند روز‌هایی که در اوان دولت یازدهم دلار روی نرخ سه‌هزارو ۲۰۰ تومان سر می‌کرد، گذشته و باید حتی برای دلار چهار هزار تومانی آماده شد؛ سالی که با چنین پیش‌بینی‌هایی روبه‌روست، به گفته کارشناسان، بسیار نگران‌کننده است. سال گرانی و سختی، آن‌گونه‌که دولتمردان نیز بر آن معترف‌اند. حالا دلار در بازار، حوالی سه‌هزارو ۷۰۰ تومان می‌چرخد و اخبار درباره امضای قانون محدودیت صدور روادید از سوی اوپاما، چیزی جز افزایش را به دلار، علامت نمی‌دهد.

به‌ویژه که دولت به دلیل کسری بودجه، به‌شدت به ارزهای نفتی وابسته است، تجار و صادرکنندگان تمایلی به کاهش قیمت ارز ندارند و بانک مرکزی هم پایین‌آمدن نرخ ارز را صلاح نمی‌داند.

دلیلی برای کاهش نرخ دلار وجود ندارد
بازیزد مردوخ، اقتصاددان

نمی‌توان دلیلی برای کاهش نرخ دلار در وضعیت موجود پیدا کرد، زیرا حتی با برداشته‌شدن تحریم‌ها هم عرضه در بازار افزایش نخواهد یافت و دلار به بازار روانه نمی‌شود، اما نمی‌توان حدس زد که دلار روی نرخ‌های کنونی بماند یا افزایش پیدا کند.

بانک مرکزی و دولت به‌طورکلی برای یکسان‌سازی نرخ ارز تلاش می‌کنند و این امیدواری وجود دارد که نرخ یکسان به وجود آید زیرا در نهایت این بازار است که نرخ دلار را تعیین خواهد کرد. اکنون نیز بازار نرخ سه‌هزارو ۶۵۰ تومان را تعیین کرده است.

یکسان‌سازی نرخ دلار بسیار اهمیت دارد، زیرا زمانی‌که با ارز دو نرخ‌ی مواجه باشیم، آثار منفی زیادی روی اقتصاد خواهد داشت. افرادی که اکنون با نرخ دولتی و مبادله‌ای ارز وارد کشور می‌کنند در قیمت‌هایی که باید باشد، نیست. اضافه بر این اگر قرار باشد نرخ ارز متناسب با تفاضل تورم داخلی و خارجی تعیین شود، با توجه به گرایشی که در داخل کشور به تورم وجود دارد، رسیدن قیمت دلار به سه‌هزارو ۲۰۰ تومان پس از لغو تحریم‌ها قابل تصور نیست.

وقتی تحریم‌ها لغو می‌شوند بخشی از موانع تجارت خارجی برداشته خواهد شد، اما چنانچه بخواهیم از رکود نیز خارج شویم، تقاضا برای واردات افزایش پیدا می‌کند که همین مسئله یکی از محرک‌های قیمت ارز محسوب می‌شود. همچنین صرفا با رفع تحریم‌ها، ورود یکباره و سرشار سرمایه‌های خارجی به کشور را شاهد نخواهیم بود و از این محل نیز کشایش مالی چندانی ایجاد نخواهد شد.

حالا جو خوشبینانه‌ای برای دوران پساتحریم وجود دارد و بر اثر آن، کمی از التهاب بازار ارز نیز فروکش کرده است، اما به نظر من هر آن امکان دارد دوباره آتش افزایش قیمت ارز شعله‌ور شود. شاید جو خوشبینی بتواند کمی از افزایش قیمت اخیر را کاهش دهد، اما این کاهش نیز پایدار نخواهد بود؛ تحریم‌ها می‌توان روی آنها حساب کرد.

کارشناسان در گفت‌وگو با «شرق» از آینده ارزی کشور می‌گویند

دلار ۳۲۰۰ تومانی افسانه شد



عکس: جوش همدانی

به‌ویژه که دولت به دلیل کسری بودجه، به‌شدت به ارزهای نفتی وابسته است، تجار و صادرکنندگان تمایلی به کاهش قیمت ارز ندارند و بانک مرکزی هم پایین‌آمدن نرخ ارز را صلاح نمی‌داند.

دلیلی برای کاهش نرخ دلار وجود ندارد
بازیزد مردوخ، اقتصاددان

اگر بخواهیم لغو تحریم‌ها را ملاکی برای تحلیل نرخ ارز قرار دهیم باید ببینیم با لغو تحریم‌ها آیا نرخ ارز به قیمت پیش از دوران تحریم برمی‌گردد یا نه، نرخ دلار کمی بالاتر از هزار تومان بود که با اعمال تحریم‌ها و اثراتی که بر اقتصاد ایران داشتند، ارزش ریال در برابر دلار به یک‌سوم کاهش پیدا کرد یا به عبارتی ارزش دلار در برابر ریال سه برابر شد و به بالای سه‌هزار تومان رسید.

پس از آن دیگر جهشی در قیمت دلار اتفاق نیفتاد و کم‌وبیش بدون اینکه اتفاق خاصی بر بازار ارز تأثیرگذار باشد نوسانات ملایمی را شاهد بود. یکی از تبعات تحریم‌ها کاهش صادرات بود که در روند مذاکرات ایران توانست تخفیفاتی بگیرد و مقداری از محصولات خود، ازجمله پتروشیمی را صادر کند.

در کنار این، برداشته‌شدن برخی از محدودیت‌ها، مانند محدودیت‌های حمل‌ونقل دریایی نیز به بهبود وضعیت کمک کرد اما این کشایش‌ها با کاهش قیمت نفت همراه شد. در این شرایط اگر دیگر محدودیت‌ها هم برداشته شوند باز نمی‌توان انتظار داشت که قیمت ارز به دوران پیش از تحریم برگردد چراکه قیمت نفت به یک‌سوم کاهش یافته و همچنان در رکود است.

در این شرایط ایران تلاش دارد با افزایش های یک‌میلیون‌بشکه‌ای نفت، بخشی از کاستی‌های ناشی از کاهش قیمت نفت را جبران کند اما کشورهای صادرکننده نفت، به‌خصوص آنهایی که مشتریان نفت ایران را جذب کرده‌اند، به‌سختی تلاش می‌کنند مشتریان را حفظ کنند و همین مسئله مانعی برای حضور دوباره ایران در بازار نفت و کسب منابع ارزی است.

درباره اینکه آیا قیمت دلار می‌تواند به سه‌هزارو ۲۰۰ برسد یا نه، باید گفت قیمت فعلی دلار اختلاف فاحشی با این مبلغ ندارد و به‌اصطلاح جهش قیمتی محسوب نمی‌شود بلکه در پی دلایلی که بر کمتر کسری پوشیده است آرام و آهسته حدود ۱۵ درصد رشد کرده و در شرایط فعلی نیز کمی کاهش یافته است. این چیزی نیست که نیاز به تحلیل داشته باشد. افزایش چندصدتومانی ارز، به همان شیوه که در پی دلایلی رخ داده است می‌تواند با لغو

تحریم‌ها، برگردد و به سه‌هزارو ۲۰۰ و چه‌جا کمتر نیز برسد اما وقتی به این عدد رسید ثبات یا افزایش و کاهش در قیمت ارز، به آینده اقتصاد کشور در پساتحریم بستگی خواهد داشت.

دلار ۴هزارتومانی در راه است
وحید شقاقی‌شهری، کارشناس اقتصادی

با توجه به اینکه قیمت دلار درحال‌حاضر در بازار آزاد چیزی حدود سه‌هزارو ۲۵۰۰تومان است و رخدادهای جهانی آلام‌هایی منفی به اقتصاد ایران می‌دهد، نمی‌توان به کاهش نرخ دلار امید داشت و افزایش دلار تا حدود چهارهزارتومان نیز حتی دور از انتظار نیست. آن‌گونه که بازار آزاد نیز نشان می‌دهد تمایل دارد به این نرخ و حتی بیش از آن دست‌اندازی کند. به‌همین‌دلیل پیش‌بینی می‌کنم نرخ دلار در سال آتی بین سه‌هزارو ۸۰۰ تومان تا حتی بیش از چهارهزارتومان نیز برسد.

این عدم کاهش را حتی می‌توان در ماه‌های اخیر شاهد بود. چنان‌که وقتی نرخ دلار به نزدیکی سه‌هزار و ۷۰۰ تومان رسید، حتی دولتی‌ها وعده دادند نرخ دلار را کاهش می‌دهند، اما نتوانستند و فکر نمی‌کنم در آینده نیز بتوانند نرخ دلار را کاهش دهند.

از سویی با توجه به اتفاق اخیر مبنی بر امضای قانون محدودیت صدور روادید توسط اوپاما که برای ۳۸ کشور به‌خطر مراجعه به چند کشور از جمله ایران محدودیت ایجاد خواهد کرد، این آلام را به بازار داد که دلار همچنان به روند افزایشی خود ادامه می‌دهد. این اقدام آمریکا قطعاً ایران را برای جذب توریست و تجار و سرمایه‌گذاران خرد دچار مشکل خواهد کرد. به‌همین‌دلیل، هم اتاق بازرگانی و هم کانون گردشگران نسبت به این موضوع واکنش نشان داده‌اند.

با افزایش نرخ دلار در بازار آزاد، بار توری بر اقتصاد ایران تحمیل خواهد شد. از طرفی همراه با بار توری ناشی از افزایش نرخ دلار در سال آتی، هرگونه سیاست انبساطی دولت و آزادسازی منابع قفل‌شده دولت نیز بار توری به‌دنبال خواهد داشت. اکنون ۸۷۰ هزارمیلیاردتومان نقدینگی سرگردان داریم که ۸۰درصد آن قفل است. درعین‌حال بنگاه‌های موجود با کمبود نقدینگی مواجه هستند. در چنین شرایطی هرگونه فشار دولت برای آزادسازی منابع قفل‌شده، خود به سپرده‌های جاری اضافه خواهد کرد، زیرا عملا تورم موجود تنها با ۲۰درصد نقدینگی ایجاد شده است و کنترل آن نیز حاصل رکود است. بنابراین سال آینده برای دولت، هم از کانال بار توری ناشی از افزایش قیمت دلار و هم از طریق آزادسازی نقدینگی قفل‌شده، سال سختی خواهد بود.

به‌همین‌دلیل اکنون که دولت با محدودیت منابع مالی مواجه است، آزادسازی نقدینگی نیاز به محرک‌بخشی در اقتصاد دارد. از طرفی نباید نادیده‌گرفت که هرگونه تحرک‌بخشی در اقتصاد نیز می‌تواند به افزایش قیمت‌ها منجر شود که متأسفانه همه این اتفاقات به بازار علامت می‌دهد که نرخ دلار افزایش یابد.

در شرایط خاص نیز ممکن است نرخ دلار حتی به بالای چهارهزارتومان تمایل نشان دهد، زیرا ضربه‌ای که با اقدام اخیر اوپاما به اقتصاد ایران وارد می‌شود، شرایط بدی را ایجاد خواهد کرد که همین مسئله بازار را بیشتر تحریک می‌کند تا نرخ دلار را افزایش دهد.

داشته‌اند. این بدان معناست که با رشد صد درصدی قیمت این نمادها، تنها به نقطه ابتدای سال خود برخواهند گشت، صنایعی چون پالایشی، چندرشته‌ای صنعتی، سیمان، لیزینگ، ماشین‌آلات و تجهیزات، محصولات فلزی و معدنی یک دست فرمزبوش بودند. صنایعی استراتژیک و پراهمیت که به‌حترک‌بخشی در قیمت‌های جهانی، رکود داخلی، مشکل سرمایه در گردش و کمبود نقدینگی آنها را آزار می‌دهد. دولت تدبیر و امید که فراتر از انتظارات توانست زودتر از موعد تورم را مهار و تک‌رقمی کند، آیا می‌تواند گره کور رکود را باز کند؟ سوآلی که پاسخ آن در ابهامی عمیق قرار گرفته است. دولتی که چند ۱۰ هزار میلیارد تومان کسری بودجه دارد، چند ده‌هزار میلیارد تومان بدهی و تعهد به دوش می‌کشد و نفتی که به قول معاون اول رئیس‌جمهور، فراتر از انتظارات افت کرده، چه تدبیری برای خروج از این رکود اندیشیده است.

طلو سکه *	قیمت	تغییر
طرح جدید	۹۱۷۷۰۰	+۷۰۰
طرح قدیم	۹۱۶۵۰۰	+۱۰۰۰
نیم	۴۶۵۰۰۰	-
ربع	۲۵۸۰۰۰	-
گرمی	۱۶۸۰۰۰	-
گرم ۱۸ عیار	۹۳۵۹۰	+۱۱۰
اونس * (دلار)	۱۰۶۶	-

ارز	قیمت(تومان)	تغییر
دلار آمریکا	۳۶۴۲	+۹
یورو	۳۹۶۰	-۱۸
پوند	۵۴۳۵	-۲۰
درهم	۹۹۳	-۵

معاملات بر سه‌هزارو ۶۲۲تومان ایستاد. هر سکه طرح جدید هم در جریان معاملات روز گذشته دوهزارتومان با افزایش قیمت مواجه شد اما در نهایت این سکه بر ۹۱۷هزارو ۷۰۰تومان توقف کرد. به‌این‌ترتیب جاب سکه مثبت و بالغ بر چهارهزارتومان شد.

معاملات اونس جهانی طلا هم به دلیل تعطیلات متوقف است و هر اونس طلا همچنان رقم هزارو ۶۶دلار را نشان می‌دهد.

اقتصاد

خبر

فروش پراید

با قیمت ۸۲۰۰دلار در عراق

● **مهز:** معاون صادرات سایپا، قیمت فروش هر دستگاه پراید در بازار عراق را هشت‌هزارو ۲۰۰ دلار عنوان کرد و گفت: رعایت استانداردهای الزامی در تولید خودرو، پنج‌میلیون‌تومان تفاوت قیمت با نمونه صادراتی را رقم می‌زند. محسن جوان در نشست خبری با اشاره به سیاست دولت برای گسترش همکاری‌های اقتصادی با کشورهای آفریقایی گفت: مقرر شده است تا شرکت مشترک صادراتی میان سایپا و الجزایر برای راه‌اندازی خط تولید مشترک ایجاد شود که ۷۵ درصد سهم سرمایه‌گذاری آن مربوط به الجزایر خواهد بود، ضمن اینکه مقرر شده در زمینه به مساحت ۲۰ هکتار، این سایت ایجاد شود. معاون صادرات سایپا افزود: در فاز اول، مونتاژ خودروها را آغاز خواهیم کرد و سپس زنجیره تأمین را با همکاری قطعه‌سازان ایرانی در الجزایر راه‌اندازی می‌کنیم. وی تصریح کرد: در بازار الجزایر قرار است خودروهای سایپا ۱۲۲، ۱۵۱،۱۱۱، تیا صندوقدار و تیا هاجک عرضه شود، همچنین در سال ۲۰۱۷ نیز خودرو سایپا را در این کشور عرضه خواهیم کرد. جوان، کشش بازار الجزایر را ۴۰۰هزار دستگاه برای خودروهای ایرانی عنوان و خاطرنشان کرد: این خط تولید را با ظرفیت اسمی ۲۰هزار دستگاه راه‌اندازی خواهیم کرد و با توجه به تقاضای بازار این کشور، تولید را بالا خواهیم برد.

ادامه از صفحه اول

خطای کوچک‌سازی دولت

جذب‌نشدن نیرو راهکار مناسبی به نظر نمی‌رسد بلکه بهترین راهکار کارآمدکردن نیروها و افزایش بهره‌وری است.

براساس پیش‌نویس برنامه ششم توسعه، بدهی‌های خارجی دولت باید از ۵۰ میلیارد دلار کمتر باشد. با نگاهی به وضعیت بدهی خارجی در دولت‌های سازندگی، اصلاحات، اصولگرا و اعتدال ای بینیم این معیار همواره رعایت شده و با شرایط کنونی اقتصاد ممخوآن است؛ اما برخی مفاد برنامه با واقعیت اقتصادی همگون نبوده؛ مثلاً در متن برنامه آمده است که براساس لایحه پیشنهادی برنامه ششم توسعه از سوی سازمان مدیریت به دولت، سهم صندوق توسعه ملی منابع حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در سال اول برنامه (سال ۱۳۹۵) ۳۰ درصد تعیین می‌شود و سالانه حداقل دو درصد به این سهم اضافه می‌شود؛» این موضوع به نوعی با کاهش قیمت نفت و درآمد‌های ارزی دولت تناسبی نداشته و به نوعی یک سیاست انقباضی محسوب می‌شود. در حالی است که با توجه به کسری بودجه قابل پیش‌بینی به نظر می‌رسد ۳۰ درصد، سهم بالایی برای ذخایر صندوق توسعه ملی است که دست‌کم برای سال اول برنامه توصیه نمی‌شود. از دیگر سیاست‌های انقباضی لایحه پیشنهادی برنامه ششم، کاهش ۵۰درصدی معافیت‌های مالیاتی است که در تناقض با اهداف برنامه در انقباضی کاهش معافیت‌های مالیاتی به دلیل اینکه بخش تولیدی را که در‌حال‌حاضر با بهره‌وری پایین در حال تولید است، مورد هدف قرار داده موجب کاهش تولید و نزدیک‌شدن کارخانجات زیادی به نقطه سر‌به‌سر می‌شود که این کارخانجات در مرز تعطیلی بنگاه قرار می‌گیرند و تعطیلی آنها منجر به کاهش رشد و کاهش اشتغال و دامن‌زدن به بحران تقاضا خواهد شد.

انباشت انتظارات پساتحریم با روند نزولی قیمت نفت که از خط روانی ۴۰ دلار کمتر شده و پیش‌بینی می‌شود که با تداوم شرایط فعلی این روند تا نقطه حاشیه سود صفر تولید برای شرکت‌های بین‌المللی تولیدکننده نفت پایین بیاید، موجب شده که کشور با کاهش درآمد‌های شدیدی روبه‌رو شود و به تعمیق رکود و تداوم آن دامن بزند، بنابراین حتی پساتحریم و آزادشدن درآمد‌های ارزی بلوکه‌شده و همچنین افزایش تجارت بین‌الملل نمی‌تواند پاسخ‌گویی انتظارات باشد و بخش بزرگی از رکود فعلی حاصل انتظارات مثبت برای دوران پساتحریم است که باید با رویکرد انبساطی‌تر برنامه (به عنوان یک عامل میان‌مدت) و بودجه (به عنوان عامل کوتاه‌مدت) به آن پاسخ داد تا به هدف دسترسی به رشد مبتنی بر اشتغال نزدیک شویم.

نفس خوب‌بودن یک سیاست باید با شرایط حاکم بر اقتصاد و زمان اجرای آن تلقین شده و صرف افزایش سهم درآمد مالیاتی، اصلاح ساختاری و... نمی‌تواند در کوتاه‌مدت الزام برنامه‌ها و سیاست‌ها را ایجاد کرده و باید با نگاهی به بسترهای اقتصادی موجود کشور سیاست‌ها هم‌خوان شوند. بسته‌های سیاستی اخیر دولت بسیار کارآمد و مفید بود و انتظار می‌رود متن برنامه هم با چنین رویکردی با شرایط رکودی عمیق حاکم بر اقتصاد کشور متناسب شود و دولت را از تنگنای کسری بودجه و عدم تعادل بازارهای نیروی کار و سرمایه به تعادل هم‌زمان هدایت کند.